

LOCUS

Adott pontból tekintve a fogalmak átgyűrűződése egyetlen síkban fekvő láncsornak tetszik.

A föllépő viszonylagos keménységet a szemszög többé-kevésbé merev, kronologikusan csomópontszerű lekövetelése szüli: a fixatív jelleg, mely való igaz, hogy valamelyes rendet állít föl a történések és hatások liános, összekuszált bozótjában, mégis – még ha a dialektika rejtőszíneiben is jelentkezik – kilóg alóla a metafizikus lóláb.

Ám ennek a sematikus, kódexmásoló módszernek is megvan a maga rezonja. Hisz nélküle jóvalta vastagabb lenne az információ-kozmoszban hánykódó káosz. Nélküle megcsappanna megállapítási százalékarányunk, s a lényeg kicsapódását célzó ítéleti zónánk is tetemes megkisebbedést szenvedne.

A hagyomány, minden számítással egybevágóan, szükségszerű módon eljut arra a pontra, ahol fölgyűl, fölhalmozódik és megsűrül. Lassanként átvált masabb, majd *más* minőségbe, ahol már nem egyetlen, de megszámlálhatatlan új menetet metsz az ismeretlen plasztikus testébe.

Nem két egymással farkasszemet néző irányulás csihi-puhijában segédkezünk. Nem két vérre menő profi arénajátékát szemléljük. Hanem egymást kölcsönben kiegészítő, egész-rész/rész-egész folyamatok dialektikus fázisváltóságát.

Egy *valós* elfogadása (és posztulálása): arkhé. Az egyféle valóságkategóriába sorolandó elemek minőségileg határozzák meg az illető valóst. A minőség kulcs, meghatározó jegy, egyfajta realitásbillog: a valós az összetevők minőségi eredője mentén mutatja meg magát.

A minőség a létezésből következteti, származtatja magát, s egyféleképpen a lét sem más, mint minőség.

A fogalom minősége: dialektikája.

Ez pedig semmiképpen sem egysíkú.

Egy (és *a*) tény mintegy átérlelődik a korokon.

A létrejövés pillanatában még egyetlen síkban fekszik.

De ez a sík lesz a többi végtelen sík alapanyaga.

S mindezen síkok közegén egyvalami átsüt: a *tény*.

Hisz minden értelmezés leképez egy síkot: a *mű* pontegyüttese az egyenes mint lánc – ezeken a síkokon húz át.

Korba ágyazott meghatározását és meghatározottságát egy művelődéstörténeti pont mind jobban és jobban elveszti idővel. Mintegy vért veszít. Lekopik róla az első máz, a létrejövés magzatburka. Az illető kor öntőformája pedig minden szempillantással egyetemben lazul, végtére pedig széthull és összetöredezik. A mű létrejötténeik konstellációja a feledés (sorsszerű iróniába mártott) spongyájával letöröltetik, s a mű körött hézag, *űr* keletkezik, mely váltig tágul, mélyül, növekszik. Eme *űr* képezi azt a nyitott teret, amely telítődhet.

A test, a mű, a tény ottmarad az egyetemes jelen által kíméletlenül kisulykolt értékesszenciák színeképhálózatában. A jelenből történő értékmérés alanyaként. S ennek következtében tökéletes szinkronban áll Anno Domini zéta, alfa hó omega napján egy Veit Stoss-arány és teszem egy Fra Angelico-angyal.

A műalkotás közvetíti az értelmező közt mindazokat a fölismerhető jegyeket, amelyek őbenne foglaltattak. S ezzel párhuzamosan, a kifelé irányuló hatásokkal egy időben, a mű jelenlegi hatóerején túlmenően, az általa elnyelt – azaz a lényeg által „bekebelezett”, egyelőre rejtett, de lehetőségükben jelenvaló – hatások fölgöngyölítésének műveletére is nyílik remény.

Az összes értelmezések alkotta kisugárzási terület a locus alapanyaga.

Ami ellenvetés esetlegesen fölmerülhet, az a *mozgás* mint megtartó ellentmondás kontójára írható. Vajon nem zúzza-é össze a mozgás egyetemessége a locus kártyavárát?

A locus esetében viszont: az alap kikészített, statikus arculatához a fölépítmény lefátyolozott dinamikája adódik hozzá. A mozgás csupán az alapra gyakorolhat

(akár megsemmisítő) hatást. A fölépítmény marad, a fölépítmény örök, hatás, címzett és mozgás nélkül is.

A hatáskibocsátó közeget tárgyhoz illő szóhasználatban egyfajta ‚aura’ veszi körül, mely nagyjából az adó s az adó birtokának folyamánya.

Eme holdudvar nem más, mint a befogadó által tanúsított létezés, mely a befogadási folyamat szövődményeképpen szavatolódik ilyenné vagy olyanná. A mű (tény) sugarai – ezek tudomásulvétele – szabják meg azt a mozgászónát, amelyben a korpusz, a fölhalmozott exegézisanyag összegyűl.

A *kiváltó* pozitív létezése – azaz a *kiváltott létezése* plusz a *hatás* – nem határozható meg kielégítő módon „az” előzményekből. Hisz az előzmény sem egyéb, mint következmény. Valami csak akképpen nyer létezést, ha létezést ad valami másnak.

Módszerileg sem az indukció, sem a dedukció nem részesedik nagyobb előnyben egymáshoz mérten. A műből indukálom a locust, s a locus bármely „tájékaról” visszakövetkeztethet a műre. Ami elesik: nem indukálhatok és nem következtethet a végtelenségig hátra. S a jelennél sem előrébb.

Így a locus egyik határa a jelen, másik határa: a mű.

A „pontok” (a tények) minden egyes momentumban átöröklődnek. Nem a múltból a jelenbe, hanem a jelenből a jelenbe.

Egyfelől tehát egyféle jelenidő-állandósítás s az ebből adódó téraszimptóta-csigarendszer kiépítése megy végbe, másfelől pedig az elemek elidőtlenedése következik be.

Természetesen mindennek főként a múlt issza meg a levét.

A múlt mint irreális és kézzelfoghatóan non-egzisztens mozgásközeg kiiktatódik az egyetemes *most* ellenében.

A jelek kapcsolódási sémái a költői eszmetársítás tárgykörébe illő exegézisbe szűkíttetnek ezenképp. Itt belép az esztétika, s ilyen milióban magától értetődően az esszéisztikus stílus vív ki magának elsőbbséget.

Nincsenek fontos és nincsenek a latban kevésbé sokat nyomó, lényegtelen történéseredmények. Minden *van*, ami úgymond „*volt*”. Ebben az impériumban voltaképpen az egyetlen szál valódi, „mondható” – azaz állandó jelentéstartalommal való – ige székel: a *van*. Mert mit *jelent* a *jelen*?

A nyelv érdekes módon tartalom és jelenség összepárosításából bontja ki sokfonatúságában egyfogalmú ordóját, belegyömöszölve ebbe úgy a külszíni megnyilatkozást, mint a belvizekben bujdokoló lényeket, az egészet az aktualitás keretébe tanácsolván.

A nyelv *n*-edik csatornája, az, mely nemcsak a megjelenés és az elmúlás között lévő köztest adja, de amely a kép mögöttit is magához delejezi, voltaképpen az aktualitás megosztottság nélküli, legelső terminusát jelenti ki. Midőn a nyelv már nem egyszerű mimesis-voltában operál, midőn a nyelv már nemcsak több-kevesebb valóság-hűséggel bíró „teste” a logikának, hanem efölé emelkedetten a gondolkozás „lelke” is egyszerre, úgy, hogy a már egyenesen a nyelvben világra jött kapcsolódások végeláthatatlan duzzasztógátja lesz (a nyelv), akkor nemződik gyakorlatra az *n*-edik csatorna, a *locus* stíluseszköze.

Mi maradt e körvonalazás határain kívül? Minden, ami itt nem jelent meg, és *minden*, ami itt grafikai képet öltött.

Hisz minden, ami *van*, végtére is „*nincs*”, s minden, ami „*nincs*”, utóvégre: – *lesz*.